

Tlačová správa, 29.1.2025, Myjava

Stanovisko Národnej siete MAS SR: NKÚ potvrdil to, na čo miestne akčné skupiny roky upozorňovali

Národná sieť MAS SR s veľkým záujmom a pocitom zodostučinenia prijala správu Najvyššieho kontrolného úradu (NKÚ) o výsledku kontroly miestnych akčných skupín (MAS), ktorá prebiehala v minulom roku. NKÚ v nej jednoznačne potvrdil závažné systémové zlyhania štátnych inštitúcií pri čerpaní eurofondov určených na miestny rozvoj prostredníctvom MAS.

„Na kľúčové problémy, ktoré NKÚ vo svojej správe identifikoval, sme upozorňovali dlhodobo a opakovane. Nikto nás však väčšinou nepočúval.“ uviedol Štefan Škultéty, predseda Národnej siete MAS SR, ktorá združuje 78 MAS po celom Slovensku. Desiatky listov, pracovných stretnutí, pripomienok a rôznych podnetov viedlo len k veľmi nepatrným zmenám, ktoré prichádzali neskoro.

Nízke čerpanie a s ním spojené riziko nevyužitia alebo vracania financií

NKÚ poukázal na veľmi nízke čerpanie európskych financií určených na rozvoj vidieka. Čerpanie v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP) na projekty podporené cez MAS dosiahlo na konci obdobia 59,3 % (44,1 mil. eur). V rámci Programu rozvoja vidieka (PRV), ktorý má predĺženú realizáciu o dva roky, t.j. do konca roku 2025, bolo na projekty miestnych aktérov vyplatených ku koncu novembra 2024 len 19,7 mil. eur, čo predstavuje čerpanie na úrovni 16 %. Rok predtým to bolo len 7,1 %. „Napriek tomu, že kontrola na PPA sa v posledných mesiacoch zrýchlila, nebude to stačiť. Dobeňúť sklz niekoľkých rokov bude pravdepodobne nemožné.“ doplnila Miroslava Vargová, odborná konzultantka Národnej siete MAS SR.

Jej slová potvrdzuje aj správa NKÚ, ktorá považuje riziko nedočerpania financií vyčlenených na podporu rozvoja vidieka za reálne. Ako ďalej uviedol predseda národných kontrolórov Ľubomír Andrassy, finančný dopad za zlyhanie štátu budú znášať miestne akčné skupiny a samosprávy v nich zapojené alebo sankcie za dlhodobo neriešené nedostatky pôjdu na účet štátneho rozpočtu.

Miestne akčné skupiny zastúpené Národnou sieťou MAS SR dlhodobo odmietajú niesť zodpovednosť za nízke čerpanie. Za pravdu im dáva aj fakt, že na Slovensku boli prvé projekty preplatené až po ôsmich rokoch od začiatku programového obdobia a žiadatelia v rámci PRV čakali na preplatenie žiadosti o platbu v priemere tri roky, pričom najdlhšie takmer päť rokov. Extrémne dlhé lehoty kontrol najmä na strane PPA patrili medzi pravidelné výhrady Národnej siete MAS SR.

Neefektívne riadenie a komplikované postupy

NKÚ odhalil závažné nedostatky aj v celkovom riadení podpory miestneho rozvoja predovšetkým v Pôdohospodárskej platobnej agentúre (PPA), Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPRV) a Ministerstve investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI). Sú kritizované za neefektívne plánovanie, zložité a nekonzistentné byrokratické postupy, nedodržiavanie vlastných lehôt, neprimerane dlhé kontroly projektov a následne aj žiadosti o platbu, časté zmeny pravidiel či nedostatočnú komunikáciu s MAS.

Miestne akčné skupiny v kontrole obstáli

Okrem štátnych inštitúcií kontroloval NKÚ aj 16 vybraných MAS naprieč celým Slovenskom, pri ktorých zistil nedostatky nízkej závažnosti. „V tejto súvislosti by sme chceli vyjadriť poďakovanie všetkým MAS, ktoré poskytli NKÚ potrebné informácie a obhájili dobré meno MAS, 14 z nich sú našimi členmi. Ich spolupráca pri príprave podkladov, vysvetľovaní byrokratických postupov a dokazovaní vykonaných činností je neoceniteľná.“ dodal predseda Národnej siete MAS SR.

Odporúčania zo správy NKÚ

Zistenia NKÚ jednoznačne poukazujú na potrebu značných reforiem v riadení eurofondov, najmä pokiaľ ide o transparentnosť, efektivitu, zjednodušenie postupov, zlepšenie vnútorných kontrol, lepšiu koordináciu a komunikáciu medzi zainteresovanými ministerstvami, PPA a MAS. Potrebné sú aj programy na podporu a vzdelávanie personálnych kapacít MAS.

„Dúfame, že výsledky tejto kontroly poslúžia ako silný impulz pre MPRV SR, MIRRI SR, PPA a ostatné zainteresované orgány na zásadné zlepšenie ich prístupu k podpore rozvoja vidieka prostredníctvom MAS. Očakávame konkrétne opatrenia smerujúce k odstráneniu identifikovaných nedostatkov a zlepšeniu spolupráce s MAS.“ dodala Vargová.

Aktuálne programové obdobie tiež v ohrození

Národná sieť MAS SR upozorňuje na to, že rovnako zle môže skončiť podpora miestneho rozvoja aj v aktuálnom období 2023 - 2027, v ktorom malo dôjsť k výberu MAS v novembri 2023. „Slovensko opäť mešká s nastavením pravidiel a transparentným výberom MAS, čo sa prejaví o pár rokov v podobe rovnakých, ak nie horších výsledkov, ako máme dnes. Riadiaci orgán do bodky opakuje chyby súčasného obdobia.“ uzatvoril predseda Národnej siete MAS SR Štefan Škultéty a dodáva, že Národná sieť MAS SR je pripravená aktívne prispieť k náprave a zabezpečiť efektívne využitie eurofondov v prospech slovenského vidieka.

Miestne akčné skupiny (skratka MAS) sú združenia samospráv, podnikateľov, občianskych organizácií a ďalších aktívnych ľudí, ktoré pôsobia vo vidieckych regiónoch po celom Slovensku. Na princípe zdolana-hor podporujú miestny rozvoj v rôznych oblastiach života a do rozhodovania zapájajú všetky sektory. Prístup LEADER, ktorý miestnym akčným skupinám dáva tieto možnosti, sa v krajinách EÚ uplatňuje od roku 1991 a od roku 2007 aj na Slovensku.

Národná sieť MAS SR vznikla v roku 2011 a v súčasnosti združuje 78 zo 107 MAS na Slovensku. Jej poslaním je podporovať zvýšenie kvality života v regiónoch a na vidieku prostredníctvom udržateľného a integrovaného miestneho rozvoja, presadzovať a propagovať dôsledné uplatňovanie princípov prístupu LEADER. Medzi hlavné úlohy, prostredníctvom ktorých toto poslanie napĺňa, patrí obhajoba záujmov MAS, výmena skúseností medzi MAS, vzdelávanie a informovanie MAS. Jednou z pravidelných aktivít sú aj celoslovenské konferencie, ktoré sa ako jediné komplexne venujú téme LEADER a významu MAS na Slovensku.

Kontakty pre viac informácií:

PhDr. Štefan Škultéty, predseda NS MAS SR - 0917 641 297, predseda@sietmas.sk

Ing. Miroslava Vargová, odborná konzultantka NS MAS SR - 0903 772 453, vargova@sietmas.sk

0917 240 086 - office

www.sietmas.sk
info@sietmas.sk

IČO: 42231035
DIČ: 202327121
IBAN: SK735600000002576832001

NS MAS SR
M. R. Štefánika 560/4
907 01 Myjava